

Özel Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin Yazma Becerilerinde Görülen Hatalar

Yıldız Yenen Avcı *

MAKALE BİLGİSİ

Geliş: 05.09.2025
Düzeltilme: 14.02.2026
Kabul: 15.02.2026
Doi: 10.31464/jlere.1778763

Anahtar Sözcükler:

*bilim ve sanat merkezi
ortaokul öğrencileri
özel yetenekli öğrenciler
yazma becerisi
yazma hataları*

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinde görülen hataları ortaya koymaktır. Araştırma durum çalışması yöntemindedir. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen “Yazılı Metin Oluşturma Formu” ile “Yazma Hataları Envanteri” aracılığıyla elde edilmiştir. Çalışma, 2024 yılında Aydın’da bir bilim ve sanat merkezine (BİLSEM) devam eden 152 ortaokul (5, 6, 7 ve 8. sınıf) öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Yapılan incelemede öğrencilerin yazılı metinlerinde toplam 1432 hata belirlenmiştir. Bu hataların %42,11’i “biçim”, %33,22’si “içerik”, %15,46’sı “yazım kuralları”, %9,87’si ise “noktalama kuralları” konularına ilişkindir. Serbest yazma tekniği ile oluşturulan metinlerde öğrencilerin Biçim ile İlgili Hatalar yönünden en çok “Metni iki yana yaslamama”, “Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama”; İçerik ile İlgili Hatalar yönünden “Başlığın unutulması”, “Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi” hatalarını yaptıkları saptanmıştır. Yazım Kuralları ile İlgili Hatalar başlığı altında sıklıkla “Sözcüğün yanlış yazılması”, “Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar”; Noktalama İşaretleri ile İlgili Hatalar bakımından ise “Noktanın kullanımına ilişkin hatalar” ile “Virgülün kullanımına ilişkin hatalar” öne çıkmaktadır.

Bilgilendirme

Yayın Etiği Bilgilendirme

-

Bu çalışma bilimsel yayın etiğine uygun olarak yapılmıştır. Çalışma için Etik Kurul onayı alınmıştır. Araştırmanın etik kurul izni Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Etik Kurulu’nun 14.05.2024 tarihli ve 529671 sayılı kararı ile alınmıştır.

Yazarların Katkı Oranı

Araştırma tek yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çıkar Çatışması

Bu çalışmada bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Gönderim

Yenen Avcı, Y. (2026). Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinde görülen hatalar. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi, 12 (1), 1-25*.

* Başöğretmen Dr., ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8697-5375>, MEB, Aydın, y_yenen@hotmail.com

Giriş

Öğrencilerin akademik başarısını, kendini ifade edebilme yeteneğini ve toplumsal yaşama uyumunu doğrudan etkileyen yazma (Keskik & Başaran, 2025), bireyin düşünme süreçlerini düzenlemesini, anlam üretmesini ve bunu yapılandırılmış bir biçimde ifade etmesini gerektiren karmaşık bir bilişsel etkinliktir (Bostancı & Doğan, 2025). Anlamları zihinde yapılandırma işlemi olmakla birlikte bir üretim, iletişim ve ifade aracı olan yazma (Güneş, 2013) eğitimi yazının bulunuşuyla başlasa da onun modern çalışmalara konu olması 19. yüzyılda gerçekleşmiştir. Yazma eğitiminde öncelikle öğrencilerin yazma süreci sonunda ortaya koyduğu ürünler temel alınmış ve böylelikle ürün odaklı yazma yaklaşımı benimsenmeye başlanmıştır. 1960'lı yıllardan itibaren yazmanın birçok unsuru içeren bir süreç olduğu vurgulanmış ve bu yaklaşım süreç temelli yazma modeli olarak adlandırılmıştır. 1970'li yıllardan itibaren ise tür odaklı yazma yaklaşımı dikkat çekmektedir. Günümüzde süreç ve tür temelli yazma yaklaşımları ayrı kullanıldığı gibi birlikte de kullanılmaktadır. Ülkemizde ise yazma eğitimi Türkçe ile yazma ve yazarlık becerileri dersi kapsamında süreç temelli yazma eğitimine göre verilmektedir (Özdemir, 2019).

Öğrencilerin gördüğünü, duyduğunu, düşündüğünü ve yaşadığını yazılı anlatım yoluyla aktarması olarak tanımlanan ve diğer bir deyişle sözü yazıya dökme eylemi olan yazma becerisi, çocuk için kolay olmayan bir edimdir. Bundan dolayı, yazma etkinliği ilk sınıflarda öğretmenin kılavuzluğu ile bütün sınıflarda, ortak bir çalışma olarak başlar (Kavcar ve diğerleri, 2005). Bireysel ve toplumsal açıdan önemli olan yazma alanında öğretim sürecini kazanım ve geliştirme olmak üzere iki aşama olarak düşünmek olasıdır. Kazanım basamağı temel bilgilerin öğrenilmesi ve becerilerin kullanılabilecek düzeyde ele alınması ile ilgiliyken; kazanılan becerilerin etkili bir yazılı anlatımda nasıl kullanılacağına öğrenilmesi ise gelişim kavramıyla ilgilidir (Akyol, 2012).

Yazma eylemi düşüncenin bir ürünüdür. Düşünmek ise belli bir birikimin sonucunda ortaya çıkan ürünler toplamıdır. Yazma eyleminde, metni tamamladıktan ve muhatabına ulaştırdıktan sonra geri dönüp onu düzeltme olanağı yoktur. Yani yazma konuşmadan farklı olarak anlatıcıya bir kez anlatma olanağı verdiğinden yazma eyleminin düşünülerek, tasarlanarak ve özenilerek yapılması gerekir (Yılmaz, 2010).

Bireyin ilköğretim döneminde kazanmaya başladığı ve diğer dil becerileri gibi yaşamı boyunca gereksinim duyup kullandığı bir beceri olan yazmanın sınıf düzeyi arttıkça gelişmesi beklenilmektedir. Bu açıdan bakıldığında sınıf düzeyi yükseldikçe hatalardan uzak bir metnin ortaya konulması öğretmenlerin beklentilerinden biridir. Buna karşın bazı öğrenciler yazma yönünden eksiksiz ürünler ortaya koyarken bazıları ise beklenen düzeyin çok altında bir gösterim sergileyebilirler (Akbaba & Yalçın, 2016).

Öğrencilerin eğitimsel yetersizlikleri genel olarak yazma ile ilgili bilgi ve becerilerin eksikliğinden kaynaklanır. Öğrencilerin yazma uygulamalarını yeterince yapmamış olmaları, onların türlü hatalar (başlık kullanmamak, olay ve düşünceleri sıralamamak, yazıyı paragraflara ayırmamak, metin türlerini bilmemek, sözcük dağarcığının sınırlı olması, sözcükleri yerinde kullanmamak, tümleç kuramamak, yöresel dil ve deyimleri kullanmak, yazım kurallarını bilmemek, noktalama işaretlerini yerinde kullanmamak vb.) yapmasına neden olur (Göğüş, 1978).

Metinlerini hatalı olarak ortaya koyan öğrenciler için bireysel değerlendirmenin yapılması ve türlü yöntemler kullanılarak hata sayılarının en aza indirgenmesi gerekmektedir. Yazma eğitiminde yazma hatalarının neler olduğunu, bunların hangi noktalarda ağırlık kazandığını belirlemek ve bunların nasıl ve ne yönde giderileceğine ilişkin çözümler üretmek son derece önemlidir (Akbaba & Yalçın, 2016). Yazma sürecinde hataların öğrenciler tarafından fark edilmesi konusunda dönüt verme uygulamaları büyük bir etkiye sahiptir (Türkyılmaz & Kalenderoğlu, 2025). Çünkü dönütler sadece hataların düzeltilmesi amacıyla değil, aynı zamanda öğrenmeyi desteklemek, öğrencilerin öz düzenleme becerilerini güçlendirmek ve öğrencilere yazma alışkanlığını kazandırmak amacıyla sunulmaktadır (Fidan & Çarkıt, 2025).

Öğretmen tarafından yapılan her düzeltme öğrenciye yardımcı olma düşüncesiyle yapılmalıdır. Ayrıca öğrencilerin eleştiriye açık olmasını ve özgüvenlerinin yükseltmeyi amaçlamalıdır. Yazma etkinliklerinde öğrencilerin ortaya koyduğu metinleri önce kendi kendilerine sonra da arkadaşlarına okumaları alışkanlık hâline getirilmelidir. Öğretmen, yazım yanlışlarını öğrencilerin kendilerinin ayırdına varmasını ve düzeltmesini sağlamalıdır. Bu yöntemle, öğrenciler yapılan hataların nedenlerini daha iyi anlayacakları gibi, aynı hataların yinelenmesini de engellenmiş olur. Düzeltmeler sıklıkla yapılan hatalardan başlanmalı, düzeltmelerde Türkçe sözlük ve yazım kılavuzu kullanılmalı, öğretmen gördüğü yanlışları metin üzerinde belirtmelidir. Böylece öğrencilerin kendi yanlışları üzerinde düşünmeleri ve bunları düzeltmeleri sağlanmış olacaktır (Ünalın, 2006). Düzeltme çalışmalarında öğretmenin düzeltmesi, öğrencinin kendi kendine düzeltmesi, öğretmen ve öğrencinin karşılıklı düzeltmesi, sınıfta düzeltme, öğrenciler arasında değiş-tokuş yaparak düzeltme gibi farklı yollar uygulanabilir. Düzeltme hangi biçimde gerçekleşirse gerçekleşsin bu çalışmalardaki amaç öğrenciye yanlış göstermek değil, öğrencinin doğruyu öğrenmesini sağlamaktır (Yılmaz, 2010).

Yazma becerisi hem ortaokullarda okuyan öğrencilere hem özel yetenekli tanısı konmuş öğrencilerin devam ettiği bilim ve sanat merkezlerinde (BİLSEM) kazandırılması gereken bir yetidir. Özel yetenekli öğrenciler, yaratıcılık, düşünme becerileri ve performans açısından yaşlılarından farklı nitelikler sergileyen bireylerdir. BİLSEM sınavını kazanarak bu kapsama giren çocuklar, ilgi alanları, hazırbulunuşluk düzeyleri, gereksinimleri ve yeteneklerine uygun olarak biçimlendirilmiş ve zenginleştirilmiş özel bir eğitim programından yararlanırlar (Yenen Avcı, 2022). Özel yetenekli öğrencilerin topluma kazandırılması amacıyla onların yeteneklerini ortaya çıkaracak her çalışma önemlidir. Bu öğrencilerin yaratıcılık becerilerinin bilimsel, sanatsal alanda ortaya konulması için yazma çalışmalarının dolayısıyla öğrencilerin yazmaya karşı ilgi ve istek duymasını sağlayan yaratıcı yazma çalışmalarının etkisi büyüktür (Soysal, 2022). BİLSEM Türkçe Dersi Çerçeve Öğretim Programı'nda (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2024, s. 28-30) yazma, bir alan becerisi olarak geçmekte "Yazmayı Yönetme", "İçerik Oluşturma", "Kural Uygulama" ve "Yansıtma" olmak üzere dört bütünleşik beceriden oluşmaktadır. Bu bütünleşik becerilerinin altında ise süreç bileşenleri yer almaktadır. Süreç bileşenleri "Plan hazırlamak, Düşünceyi geliştirme yollarını kullanmak, Uygun söz varlığı kullanmak, İletileri açık ve örtük biçimde ifade etmek, Türkçenin dil yapılarını uygulamak, Bağdaşıklık öğelerini kullanmak, Yazım kurallarını uygulamak, Noktalama kurallarını

uygulamak, Kendini değerlendirmek” gibi yazma ile ilgili alt amaçlardan oluşmaktadır. Yazma başlığı altında sıralanan bütünleşik beceriler ve bu beceriler altında sıralanan süreç bileşenleri ile öğrencilere kazandırılmak istenen; öğrencilerin yazma yeteneğinin farkına varmaları, bu yeteneği geliştirmeleri ve yazmayı alışkanlığa dönüştürmeleridir.

Her ne kadar tanılama sürecini başarıyla geçmiş olsalar da yazmanın kendine özgü niteliklerden dolayı özel yetenekli bireyler de yazma etkinliklerinde zorlanmakta ve hatalar yapmaktadırlar. Bu araştırmada özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinde yaptığı hataların neler olduğu ve bu hataların sıklıkla hangi konular altında toplandığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Hataların farklı düzeylerde hangi konularda ortaya çıktığının ve bu hataların sıklık oranlarının belirlenmesi, öğretmenlere öğrencilerin eksikliklerini ve yanlışlarını saptama konusunda önemli bir rehberlik sağlayacaktır. Böylece öğretmenler, öğrencilerin gereksinimlerine yönelik daha etkili düzeltmelerde bulunabilir ve onların gelişimine katkı sunabilirler. Aynı zamanda, yalnızca yazma becerilerinin değil, yaptıkları hataların da farkında olan ve bu hataları yinelemekten kaçınan öğrenciler, daha nitelikli ve etkili yazılı metinler üretebilecek duruma geleceklerdir.

Yazma, Türkçe dersinin temel becerilerinden biridir ve sözel aktarımın yanı sıra insanoğlunun sıklıkla başvurduğu ikinci anlatım biçimidir. Yazma etkinliğinin diğer becerilerden farklı olarak birçok kuralı içermesi bu becerinin zorluk düzeyini artırmakta ve beraberinde yazma hataları sorununu getirmektedir. Bu hataların saptamasına ve niteliğine yönelik yapılmış araştırmalara rastlamak olasıdır. Terziyan ve Demirel (2020) düşük ve orta gelirli ailelerden gelen ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaptığı yazım hatalarını sesbilimsel hatalar, biçimbilimsel hatalar, ortografik hatalar, ortografik imge hataları, yer değiştirme hataları ve diğer hatalar başlıkları altında incelemişlerdir ve çocukların yaptığı hataların çeşitlilik göstermekle birlikte ağırlıklı olarak biçimbilimsel, ortografik imge ve diğer hatalar kümesinde yer aldığını ortaya çıkarmışlardır. Yazılı anlatım uygulamaları yapılarak 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören öğrencilerin, yazım kurallarına uyma ve noktalama işaretlerini kullanma becerilerini inceleyen Uludağ (2002) her iki konuda da öğrencilerin ciddi problemler yaşadığını belirtmiştir.

Güler ve Mert (2020) ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki konuşma dili unsurlarının giderilmesine yönelik bir eylem araştırması yapmışlar ve öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarında konuşma dili unsurlarına ait otuz üç hata tipi saptamışlardır. Araştırmacılar bu hataları “ses bilgisi, şekil bilgisi ve kavram işareti düzeyinde karşılaşılan yanlışlar” olmak üzere üç tema altında başlıklandırmışlardır. Yazılı anlatım çalışmalarında yerel ağız kaynaklı hatalar olmakla birlikte standart Türkçeye uygun olmayan dilsel unsurların da varlığı araştırmanın sonuçlarından bir diğeridir.

Akbaba ve Yalçın (2016) çalışmalarında öğrencilerin yazmış olduğu metinlerdeki hataları “kelime, tümce, paragraf ve metin” olmak üzere dört düzeyde belirleyerek nerelerde daha çok hata yapıldığını ortaya koymaya çalışmışlardır. Araştırmada sözcük düzeyindeki hataların büyük bir kısmının yazım hatalarından, tümce düzeyindeki hataların noktalama işaretlerinden, paragraf düzeyindeki hataların tümceler arası bağ kurmaktan ve giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine uygun tümce bulmaktan kaynaklandığı belirtilmiştir.

Arıcı (2021) araştırmasında öğretmen adaylarının yazılı anlatım hatalarını biçimsel hatalar, ana düşünce, içerik tutarlılık, başlık anlatım bozukluğu, bilgi yanlışları, sözcük tekrarları, dil bilgisi yanlışları, imlâ hataları ve noktalama işaretlerinin kullanımıyla ilgili hatalar olarak ulamlara ayırmış, Türkçe ve sınıf öğretmeni adaylarının benzer hatalarda yoğunlaştıklarını, buna karşın Türkçe öğretmeni adaylarının sınıf öğretmeni adaylarına göre daha fazla hata yaptıkları sonucuna ulaşmıştır.

Bozarslan (2019) 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım hatalarını yazım, noktalama işaretleri ve anlatım bozukluğu olmak üzere üç başlık altında toplamış ve toplam 753 farklı hataya ulaşmıştır. Araştırmacı daha sonra bu hataları konularına göre inceleyerek hataları oranlarıyla birlikte vermiştir. Bahşi ve Sis (2019) ortaokul öğrencilerinin tümce, paragraf ve metin düzeyinde yaşadıkları sorunları ortaya koymayı amaçladıkları çalışmalarında öğrencilerin tümce, paragraf ve metin oluşturma becerilerinin istenen düzeyde olmadığını saptamışlardır. Ekmekçi ve Kasa Ayten (2022) ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin yaptıkları yazma hatalarını düzeltmek amacıyla bir eylem planı gerçekleştirmişler ve uygulama öncesinde sıklıkla görülen kelime yazımı, harf biçim, imla, noktalama ve genel bakış temalarında bulunan yazma hatalarının uygulama sonunda azaldığını belirtmişlerdir.

Aydın (2022) Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinden hareketle öğrencilerin yazma eğitimi uygulamalarında karşılaştıkları sorunları saptamayı ve bu sorunların çözümüne yönelik önerilerini belirlemeyi amaçladığı çalışmada öğrencilerin kendilerini dile getirme, plan ve işleyiş, yazım ve noktalama, dil ve anlatım konularında zorluk yaşadıklarını ve söz konusu zorluklara bağlı olarak öğrencilerde yazma isteksizliğinin oluştuğunu ve öğrencilerin yazma motivasyonlarının düşük, yazma kaygılarının da yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Aslan ve Akın (2025) çalışmada Türkçe öğretmenlerinin yazma sürecinde karşılaştığı temel sorunları yetersiz sözcük hazinesi, yazmaya karşı ilgisizlik, okuma alışkanlığı eksikliği, yazım ve noktalama kurallarını yeterli düzeyde bilmeme olarak bulgulamışlardır.

Öğrencilerin yazma ile ilgili sorunlarının öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda ortaya konulduğu bir diğer çalışma ise Türkyılmaz ve Kalenderoğlu'na (2025) aittir. Verilerin görüşme formu aracılığıyla elde edildiği bu çalışmada (Türkyılmaz ve Kalenderoğlu, 2025) ortaokul öğretmenlerinin en çok büyük harflerin kullanımı sorunu ile karşılaştığı, yazılı ürünlerde görülen hatalara yönelik hem sözlü hem de yazılı dönüt verdiği, yazılı dönüt veren öğretmenlerin hataları genellikle renkli kalemle işaretleyip doğruları gösterme yolunu tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Süğümlü (2020) ortaokul öğrencilerinin yazma çalışmalarındaki yazım ve noktalama hatalarını belirlemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada en fazla sözcük yazımı, bağlaç olan de'nin yazımı, büyük harflerin yazımı ve birleşik-ayrı sözcük yazımı; noktalamaya yönelik ise nokta eksikliği, virgül eksikliği ve virgölün yanlış kullanımına dair hataların olduğunu saptamıştır.

Özel yetenekli öğrencilerin yazma hatalarına yönelik olarak Ertürk ve Küçüktepe'nin (2019) çalışması örnek verilebilir. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma-yazma hatalarını belirlemeyi amaçlayan Ertürk ve Küçüktepe (2019) "ilk okuma yazmaya başlama ve ilerleme" aşamasından "bağımsız okuma ve yazma" aşamasına geçildikten sonra *sözcükler arasında fazla boşluk bırakma, tümceye küçük harfle başlama,*

satıra yanlış yerden başlayarak yazma konularında öğrencilerin hatalarının çoğaldığını bulgulamışlardır.

Bu çalışmanın amacı ise özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinde görülen hataları ortaya koymaktır. Alanyazında yer alan mevcut çalışmaların genel olarak tipik gelişim gösteren öğrencilere yönelik olması ve özel yetenekli öğrencilerin yazılı anlatım hatalarını çok yönlü ortaya koyan herhangi bir çalışmaya rastlanılmaması bu konuya eğilmeyi gerekli kılmıştır. Bu çalışma; özel yetenekli öğrencilerin yazma sürecinde yaptıkları hatalara odaklanarak alanyazında sınırlı ele alınan bir konuya dikkat çekmesi; özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yaptıkları hataları çeşitli boyutlarıyla inceleyerek var olan araştırmalar arasında farklı bir bakış açısı sunması; yazma hatalarını öğrenci metinleri yoluyla ortaya koyması; hem sınıf düzeyleri hem de bütün düzeyler bağlamında yazma hatalarının neler olduğunu ve bu hataların en çok hangi konular altında toplandığını belirtmesi bakımından önem taşımaktadır. Çalışmada belirtilen amaca bağlı olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin biçim yönünden yaptığı yazma hataları nelerdir?
2. Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin içerik yönünden yaptığı yazma hataları nelerdir?
3. Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazım kuralları yönünden yaptığı yazma hataları nelerdir?
4. Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin noktalama kuralları yönünden yaptığı yazma hataları nelerdir?
5. Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinde görülen hatalar en çok hangi temalar altında toplanmaktadır?
6. Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinde görülen hatalar en çok hangi alt temalar altında toplanmaktadır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma durum çalışması modelindedir. Bir bireyin, kümenin veya ortamın çalışacak durumlara örnek teşkil ettiği ve derinlemesine incelendiği, çalışmaların nitel ve nicel yaklaşımla yapılabilirdiği bu yöntemin temel amacı belirli bir duruma yönelik sonuçlar ortaya koymaktır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Çalışma yalnızca bir eğitim kurumunda öğrenim gören öğrenciler üzerinde yürütüldüğünden durum çalışması desenlerinden bütüncül tek durum deseni kullanılmıştır. Araştırmanın verileri ise doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Doküman incelemesinde, araştırılması hedeflenen konu hakkında bilgi içeren belgelerin çözümlenmesi söz konusudur (Yıldırım & Şimşek, 2013). Çalışmada yazma hatalarını incelemek için araştırmacı tarafından geliştirilen “Yazılı Metin Oluşturma Formu” ile “Yazma Hataları Envanteri” kullanılmıştır. Öğrencilerin Yazılı Metin Oluşturma Formu’na yazdığı metinler Yazma Hataları Envanteri’nde yer alan değerlendirme ölçütleri doğrultusunda incelenmiştir.

Yayın Etiği

Bu çalışma bilimsel yayın etiğine uygun olarak yapılmıştır. Bu çalışma için Etik Kurul onayı alınmıştır. Araştırmanın etik kurul izni Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Etik Kurulu'nun 14.05.2024 tarihli ve 529671 sayılı kararı ile alınmıştır.

Çalışma Kümesi

Bu araştırmanın çalışma kümesini, 2024 Yılı'nda Aydın ilinde bir bilim ve sanat merkezine devam eden ve araştırmaya gönüllü olarak katılan ortaokul (5, 6, 7 ve 8. sınıf) öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma kümesi, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmayı amaçlayan bu örneklem türünde araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer (Yıldırım & Şimşek, 2013).

Araştırmaya katılan özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin cinsiyet ve sınıf düzeyleri bakımından dağılımları Çizelge 1'de sunulmaktadır:

Çizelge 1. Özel Yetenekli Öğrencilerin Cinsiyetleri ve Sınıf Düzeyleri Bakımından Dağılımları

Cinsiyet	5. Sınıf		6. Sınıf		7. Sınıf		8. Sınıf		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	19	47,50	25	67,57	18	48,65	21	55,26	83	54,61
Erkek	21	52,50	12	32,43	19	51,35	17	44,74	69	45,39
Toplam	40	100,00	37	100,00	37	100,00	38	100,00	152	100,00

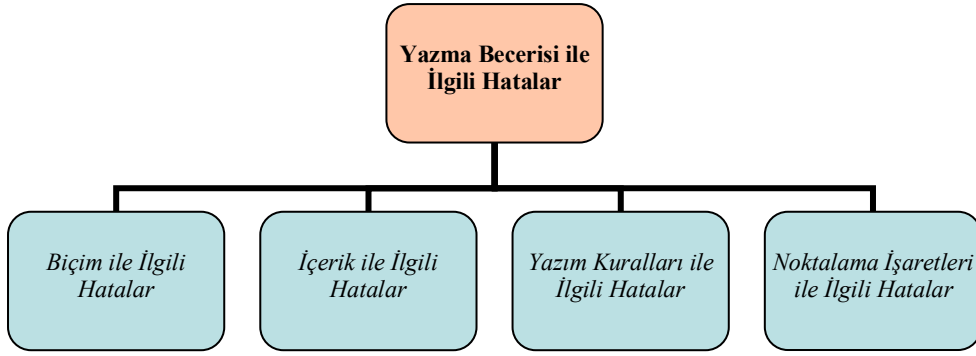
Çizelge 1'de görüldüğü üzere araştırmaya 5, 6, 7 ve 8. sınıfa devam eden toplam 152 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin %54,61'i kız, %45,39'u ise erkek öğrencidir. Araştırmada ortaokulun bütün düzeylerine yer verildiği ve öğrencilerin cinsiyet bakımından genel olarak dengeli bir dağılım sergilediği görülmektedir.

Veri Toplama Araçları ve Veri Toplama Süreci

Ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatımdaki hatalarını incelemek, bunların hangi tema ve alt temalar altında yoğunlaştığını belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan ve kişisel bilgiler (cinsiyet ve sınıf) ile "İstedığınız konuda ve edebî türde bir metin yazınız." ifadesini içeren "Yazılı Metin Oluşturma Formu" öğrencilere uygulanmıştır. Öğrencilerin serbest yazma tekniği ile oluşturduğu yazılı metinler araştırmacı tarafından hazırlanan "Yazma Hataları Envanteri"nde yer alan tema ve alt temalar bakımından değerlendirilmiştir.

Yazma Hataları Envanteri'nde yer alan tema ve alt temalar Çizim 1'de sunulmaktadır:

Çizim 1: Yazma Becerisi ile İlgili Hatalar

Yazma Becerisi ile İlgili Hatalar toplam dört (4) tema ile bu temalar altında sıralanan ve her biri farklı konuya ilişkin olan altmış iki (62) alt temadan oluşmaktadır. Tema ve alt temalar, hataların belirlenmesinde hem birer konu hem de değerlendirme ölçütü işlevi görmektedir.

Biçim ile İlgili Hatalar

Biçim bakımından yapılan hatalara yönelik olarak toplam on beş (15) alt tema dikkate alınmıştır: Harfler arasında uygun boşluğu bırakmama, Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama, Sözcükler arasında uygun boşluğu bırakmama, Tümceler arasında uygun boşluğu bırakmama, Paragraflar arasında uygun boşluğu bırakmama, Başlık ile metin arasında uygun boşluğu bırakmama, Başlığı doğru konumlandırmama, Harfleri biçimine uygun yazmama, Düzgün ve okunaklı yazmama, Sayfa hizalamasına dikkat etmeme, Metni iki yana yaslamama, Çok büyük ya da okunamayacak kadar küçük bir puntuyla yazma, Paragraf girintisini yapmama, Metnin tek paragraftan oluşması, Paragraf çıkıntısı yapma.

İçerik ile İlgili Hatalar

İçerik bakımından yapılan hatalara yönelik olarak toplam on yedi (17) alt tema dikkate alınmıştır: Metnin türünü belirtmeme, Metnin türünü yanlış belirtme, Belirtilen türe uygun metin ortaya koymama, Başlığın unutulması, Başlık ile içerik uyumsuzluğu, Anlatım bozukluğunun olması, Ana düşüncenin belirsizliği, Belirlenen konuya bağlı kalmama, Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi, Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme, Uygun anlatım tekniklerini kullanmama, Tümce veya paragraflar arasında bütünlüğün sağlanmaması, Geçiş ve bağlantı sağlayan ifadelerin yanlış kullanılması, Aynı sözcüğün sıklıkla kullanılması, Tümce yinelenmesi, Giriş, gelişme, sonuç/Serim, düğüm, çözüm bölümlerine ilişkin hatalar, Metnin tamamlanmaması/eksik bırakılması.

Yazım Kuralları ile İlgili Hatalar

Yazım kuralları bakımından yapılan hatalara yönelik toplam on üç (13) alt tema dikkate alınmıştır: Çekim eklerinin yanlış kullanımı, Yapım eklerinin yanlış kullanımı, Sözcüğün yanlış yazılması, “De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar, “Ki” bağlacının yazımına ilişkin hatalar, Soru eki “mi”nin yazımına ilişkin hatalar, Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar, Sayıların yazımına ilişkin hatalar, Kısaltmaların yazımına ilişkin hatalar, Yer-yön adlarının yazımına ilişkin hatalar, Birleşik sözcüklerin yazımına ilişkin hatalar, İkilemelerin yazımına ilişkin hatalar, Pekiştirmeli ifadelerin yazımına ilişkin hatalar.

Noktalama İşaretleri ile İlgili Hatalar

Noktalama işaretleri bakımından yapılan hatalar “işaretin yanlış kullanılması veya eksikliği” bağlamında değerlendirilerek toplam on yedi (17) alt tema altında toplanmıştır: Noktanın kullanımına ilişkin hatalar, Virgülün kullanımına ilişkin hatalar, Noktalı virgülün kullanımına ilişkin hatalar, İki noktanın kullanımına ilişkin hatalar, Üç noktanın kullanımına ilişkin hatalar, Sıra noktalarının kullanımına ilişkin hatalar, Konuşma çizgisinin kullanımına ilişkin hatalar, Kesme işaretinin kullanımına ilişkin hatalar, Kısa çizginin kullanımına ilişkin hatalar, Çift tırnak işaretinin kullanımına ilişkin hatalar, Tek tırnak işaretinin kullanımına ilişkin hatalar, Ünlem işaretinin kullanımına ilişkin hatalar, Soru işaretinin kullanımına ilişkin hatalar, Yay ayraç (parantez) işaretinin kullanımına ilişkin hatalar, Köşeli parantezin kullanımına ilişkin hatalar, Eğik çizginin kullanımına ilişkin hatalar, Denden işaretinin kullanımına ilişkin hatalar.

Alanyazın taraması sonucu benzer konulu çalışmalardan yararlanılarak hazırlanmış olan “Yazılı Metin Oluşturma Formu” ile “Yazma Hataları Envanteri” öncelikle bir dil ve iki alan uzmanına gösterilmiş, uzmanların görüş ve önerileri doğrultusunda düzenlendikten sonra araştırma dosyasına konulmuştur. Çalışma için ilgili kurumlardan gerekli izinler alındıktan sonra Yazılı Metin Oluşturma Formu bir ders saatini (40 dakika) geçmeyecek şekilde bir bilim ve sanat merkezinde okuyan öğrencilere yüz yüze uygulanmıştır. Yazılı Metin Oluşturma Formu’na yazılması istenen metinler serbest yazma tekniğiyle oluşturulmuştur. Araştırmada serbest yazma tekniğinin uygulanmasındaki amaç, öğrencilere tür ve konu sınırlaması getirmeden istedikleri konuda yazmalarına olanak sağlamak ve kendi tercihleri ile ortaya koydukları metinlerde azami düzeyde hata tür ve sayısına ulaşabilmektir. Elde edilen dokümanlardan yönelimle öğrencilerin yazdıkları metinlerdeki hatalar, tema ve alt temalar altında sınıflandırılarak bunların nicel oranları çizelgeler üzerinde gösterilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Yazılı metinlerde bulunan hatalar Yazma Hataları Envanteri’nde belirtilen tema ve alt temalar bakımından incelenmiştir. Özel yetenekli öğrencilerin ifadelerini belirleyebilmek için her bir katılımcının belgesine Ö1, Ö2, Ö3... Ö152 kodları verilmiş, verilerin çözümlemesinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu analiz yönteminde elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Dört aşamadan oluşan bu yaklaşıma göre öncelikle veri analizi için bir çerçeve oluşturulur. Daha sonra veriler bu çerçeveye göre okunur ve düzenlenir. Anlamlı ve mantıklı bir biçimde bir araya getirilen verilerin tanımlanma işleminden sonra bulguların açıklanması, ilişkilendirilmesi ve anlamlandırılması gerçekleşir (Yıldırım & Şimşek, 2013).

Betimsel analizle elde edilen bulgular sıklık (f) ve yüzdelikleriyle (%) birlikte ortaya konulmuştur. Araştırma süresince elde edilen bulgular sınıf düzeyleri bakımından karşılaştırmalı olarak ele alınmakla birlikte bütünsel yani genel katılımcı bakımından da çizelgelere yansıtılarak açıklanıp yorumlanmıştır. Böylelikle yazma ile ilgili hataların hem sınıf düzeyleri bakımından hem de genel katılım bakımından en çok hangi konular altında toplandığı nicel bulgularla desteklenmiştir.

Bulgular

Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin biçim yönünden yaptığı yazma hatalarına ilişkin bulgular Çizelge 2’de sunulmaktadır:

Çizelge 2. Özel Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin Biçim Yönünden Yaptığı Yazma Hataları

Biçim ile İlgili Hatalar	5. Sınıf		6. Sınıf		7. Sınıf		8. Sınıf		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Harfler arasında uygun boşluğu bırakmama	14	6,54	8	5,44	1	0,86	1	0,79	24	3,98
Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama	31	14,49	22	14,97	17	14,66	30	23,81	100	16,58
Sözcükler arasında uygun boşluğu bırakmama	14	6,54	9	6,12	4	3,45	3	2,38	30	4,98
Tümceler arasında uygun boşluğu bırakmama	12	5,61	7	4,76	-	-	1	0,79	20	3,32
Paragraflar arasında uygun boşluğu bırakmama	10	4,67	3	2,04	3	2,59	-	-	16	2,65
Başlık ile metin arasında uygun boşluğu bırakmama	9	4,21	3	2,04	3	2,59	1	0,79	16	2,65
Başlığı doğru konumlandırma	7	3,27	-	-	-	-	-	-	7	1,16
Harfleri biçimine uygun yazmama	7	3,27	4	2,72	4	3,45	3	2,38	18	2,99
Düzgün ve okunaklı yazmama	16	7,48	7	4,76	8	6,90	9	7,14	40	6,63
Sayfa hizalamasına dikkat etmeme	18	8,41	5	3,40	3	2,59	-	-	26	4,31
Metni iki yana yaslamama	37	17,29	33	22,45	30	25,86	35	27,78	135	22,39

Çok büyük ya da okunamayacak kadar küçük bir puntıyla yazma	4	1,87	2	1,36	4	3,45	6	4,76	16	2,65
Paragraf girintisini yapmama	18	8,41	18	12,24	12	10,34	14	11,11	62	10,28
Metnin tek paragraftan oluşması	16	7,48	26	17,69	27	23,28	23	18,25	92	15,26
Paragraf çıkıntısı yapma	1	0,47	-	-	-	-	-	-	1	0,17
Toplam	214	100,00	147	100,00	116	100,00	126	100,00	603	100,00

Çizelge 2’de belirtildiği üzere *biçim* bakımından 5. sınıf öğrencileri sıklıkla Metni iki yana yaslamama ($f=37$, %17,29), Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama ($f=31$, %14,49), Sayfa hizalamasına dikkat etmeme ($f=18$; %8,41), Paragraf girintisini yapmama ($f=18$, %8,41); 6. sınıf öğrencileri Metni iki yana yaslamama ($f=33$, %22,45), Metnin tek paragraftan oluşması ($f=26$, %17,69), Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama ($f=22$, %14,97); 7. sınıf öğrencileri Metni iki yana yaslamama ($f=30$, %25,86), Metnin tek paragraftan oluşması ($f=27$, %23,28) Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama ($f=17$, %14,66), 8. sınıf öğrencileri Metni iki yana yaslamama ($f=35$, %27,78), Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama ($f=30$, %23,81), Metnin tek paragraftan oluşması ($f=23$, %18,25) konularında hatalar yapmışlardır.

Bütün düzeyler dikkate alındığında *biçim* bakımından en yüksek hata oranı Metni iki yana yaslamama ($f=135$, %22,39) ve Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama ($f=100$, %16,58), Metnin tek paragraftan oluşması ($f=92$, %15,26) alt temalarına ilişkindir. Olaya dayalı ya da bilgilendirici metin yazma sürecinde öğrencilerden beklenen; giriş, gelişme, sonuç veya serim, düğüm, çözüm bölümlerini içeren en az üç paragraflık bir ürün ortaya koymalarıdır. Genel olarak metnin planına ilişkin bilgilerin eksikliğinden kaynaklanan *Metnin tek paragraftan oluşması* hatası her düzeyde sıklıkla görülen ve *biçim* ile içerik arasındaki ilişkiyi gösteren alt temalardan biridir.

Tüm düzeyler içinde *Paragraf çıkıntısı yapma* ($f=1$, %0,17) en düşük orana sahip hatadır. Paragraf çıkıntısı, genellikle paragraf girintisinin yanlış anlaşılması ya da ters yorumlanması sonucu öğrencilerin yaptığı yaygın bir hatadır. Bu tür durumlarda, paragrafın birinci satırında yer alan sözcük ya da sözcükler, metnin geri kalan satırlarından farklı olarak dışarıda kalır ve tutarsız bir düzen oluşur.

Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin içerik yönünden yaptığı yazma hatalarına ilişkin bulgular Çizelge 3’te sunulmaktadır:

Çizelge 3. Özel Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin İçerik Yönünden Yaptığı Yazma Hataları

İçerik ile İlgili Hatalar	5. Sınıf		6. Sınıf		7. Sınıf		8. Sınıf		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Metnin türünü	3	3,06	7	6,25	8	7,02	3	2,97	21	4,94

belirtmeme										
Metnin türünü yanlış belirtme	-	-	2	1,79	3	2,63	1	0,99	6	1,41
Belirtilen türe uygun metin ortaya koymama	3	3,06	-	-	-	-	-	-	3	0,71
Başlığın unutulması	11	11,22	23	20,54	26	22,81	28	27,72	88	20,71
Başlık ile içerik uyumsuzluğu	-	-	1	0,89	-	-	-	-	1	0,24
Anlatım bozukluğunun olması	8	8,16	1	0,89	6	5,26	-	-	15	3,53
Ana düşüncenin belirsizliği	-	-	6	5,36	-	-	5	4,95	11	2,59
Belirlenen konuya bağlı kalmama	2	2,04	-	-	-	-	-	-	2	0,47
Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmesi	17	17,35	20	17,86	19	16,67	20	19,80	76	17,88
Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme	16	16,33	18	16,07	21	18,42	20	19,80	75	17,65
Uygun anlatım tekniklerini kullanmama	2	2,04	3	2,68	2	1,75	-	-	7	1,65
Tümce veya paragraflar arasında bütünlüğün sağlanmaması	2	2,04	5	4,46	-	-	3	2,97	10	2,35
Geçiş ve bağlantı sağlayan ifadelerin yanlış kullanılması	2	2,04	-	-	-	-	-	-	2	0,47
Aynı sözcüğün sıklıkla kullanılması	3	3,06	7	6,25	4	3,51	5	4,95	19	4,47
Tümce yinelemesi	1	1,02	-	-	-	-	-	-	1	0,24
Giriş, gelişme, sonuç/Serim, düğüm, çözüm bölümlerine ilişkin hatalar	15	15,31	13	11,61	10	8,77	11	10,89	49	11,53
Metnin	13	13,27	6	5,36	15	13,16	5	4,95	39	9,18

tamamlanmaması/ eksik bırakılması										
Toplam	98	100,00	112	100,00	114	100,00	101	100,00	425	100,00

Çizelge 3'te belirtildiği üzere *içerik* bakımından 5. sınıf öğrencileri en çok Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi ($f=17$, %17,35), Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme ($f=16$, %16,33), Giriş, gelişme, sonuç/Serim, düğüm, çözüm bölümlerine ilişkin hatalar ($f=15$, %15,31); 6. sınıf öğrencileri Başlığın unutulması ($f=23$, %20,54), Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi ($f=20$; %17,86), Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme ($f=23$, %16,07); 7. sınıf öğrencileri Başlığın unutulması ($f=26$, %22,81), Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme ($f=21$, %18,42), Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi ($f=19$, %16,67); 8. sınıf öğrencileri Başlığın unutulması ($f=28$, %27,72), Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme ($f=20$, %19,80) ve Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi ($f=20$, %19,80) konularında hata yapmışlardır.

Bütün düzeyler dikkate alındığında *içerik* bakımından en yüksek hata oranı Başlığın unutulması ($f=88$, %20,71) ve Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi ($f=76$, %17,88) ve Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme ($f=75$, %17,65) alt temalarına daıdır. En düşük hata oranı ise Başlık ile içerik uyumsuzluğu ($f=1$, %0,24) ve Tümce yinelemesi ($f=1$, %0,24) alt temalarına ilişkindir.

Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazım kuralları yönünden yaptığı yazma hatalarına ilişkin bulgular Çizelge 4'te sunulmaktadır:

Çizelge 4. Özel Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin Yazım Kuralları Yönünden Yaptığı Hatalar

Yazım Kuralları ile İlgili Hatalar	5. Sınıf		6. Sınıf		7. Sınıf		8. Sınıf		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Çekim eklerinin yanlış kullanımı	6	7,89	6	8,33	2	4,08	4	8,51	18	7,38
Yapım eklerinin yanlış kullanımı	2	2,63	-	-	1	2,04	-	-	3	1,23
Sözcüğün yanlış yazılması	20	26,32	17	23,61	9	18,37	13	27,66	59	24,18
“De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar	14	18,42	15	20,83	11	22,45	10	21,28	50	20,49
“Ki” bağlacının yazımına ilişkin	1	1,32	2	2,78	4	8,16	1	2,13	8	3,28

hatalar										
Soru eki “mî” nin yazımına ilişkin hatalar	1	1,32	-	-	3	6,12	1	2,13	5	2,05
Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar	18	23,68	17	23,61	10	20,41	11	23,40	56	22,95
Sayıların yazımına ilişkin hatalar	7	9,21	12	16,67	7	14,29	3	6,38	29	11,89
Kısaltmaların yazımına ilişkin hatalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yer-yön adlarının yazımına ilişkin hatalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Birleşik sözcüklerin yazımına ilişkin hatalar	6	7,89	3	4,17	2	4,08	4	8,51	15	6,15
İkilemelerin yazımına ilişkin hatalar	1	1,32	-	-	-	-	-	-	1	0,41
Pekiştirmeli ifadelerin yazımına ilişkin hatalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	76	100,00	72	100,00	49	100,00	47	100,00	244	100,00

Çizelge 4’te yer verildiği üzere *yazım kuralları* bakımından 5. sınıf öğrencilerinin metinlerinde sıklıkla Sözcüğün yanlış yazılması (f=20, %26,32), Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar (f=18, %23,68) “De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar (f=14, %18,42); 6. sınıf öğrencilerinin metinlerinde Sözcüğün yanlış yazılması (f=17, %23,61), Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar (f=17, %23,61), “De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar (f=15, %20,83), Sayıların yazımına ilişkin hatalar (f=12, %16,67); 7. sınıf öğrencilerinin metinlerinde “De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar (f=11, %22,45), Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar (f=10, %20,41), Sözcüğün yanlış yazılması (f=9, %18,37); 8. sınıf öğrencilerinininkinde ise Sözcüğün yanlış yazılması (f=13, %27,66), Büyük harflerin

yazımına ilişkin hatalar (f=11, %23,40), “De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar (f=14, %21,28) yer almaktadır.

Yazım kuralları bakımından bütün düzeylerde en çok yapılan hatalar; Sözcüğün yanlış yazılması (f=59, %24,18), Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar (f=56, %22,95); “De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar (f=50, %20,49); en az ise ikilemelerin yazımına ilişkin hatalar (f=1, %0,41) olarak belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı metinlerinde “pekiştirmeli ifadeler” ile ilgili kullanımlara rastlanılmamıştır. Metinlerde kısaltmalar kullanılmış olmasına karşın bunlarla ilgili yanlışlık saptanmamıştır. Öğrenciler ikilemelere ilişkin olarak aynı sözcüğün tekrarı ile kurulan örneklere (5. sınıf-pırıl pırıl, mutlu mutlu, anlata anlata, bir bir, baka baka, 7. sınıf-teker teker, bol bol) yer vermişlerdir. İkilemelere ilişkin yanlışlık ise “tır tır” sözcüğünün bitişik yazılmasıdır.

5. sınıf öğrencilerinin yanlış yazdığı sözcükler şunlardır: “bi (bir, f=2), birgün (bir gün, f=2), bir şey (bir şey, f=2), burdan (buradan, f=1), deyin (değil, f=1), hal (hâl, f=1), hala (hâlâ, f=1), herbi (her bir, f=1), herkez (herkes, f=1), herşey (her şey, f=1), hikaye (hikâye, f=10), mağsur (mahsur, f=1), şuan (şu an, f=2), şikayet (şikâyet, f=1), tabi (tabii, f=1), tehtit (tehdit, f=1), zıttı (zıddı, f=1)”.

6. sınıf öğrencilerinin yanlış yazdığı sözcükler şunlardır: “bir şey (bir şey, f=5), birgün (bir gün, f=1), dükkân (dükân, f=1), hala (hâlâ, f=1), herşey (her şey, f=3), hikaye (hikâye, f=8), imkan (imkân, f=1) intar (intihar, f=1), kağıt (kâğıt, f=1), mağrus (maruz, f=1), şuan (şu an, f=1)”

7. sınıf öğrencilerinin yanlış yazdığı sözcükler şunlardır: “bişey (bir şey, f=2), burdan (buradan, f=1), gurup (grup, f=1), hal (hâl, f=1), hala (hâlâ, f=2), herşey (her şey, f=1), klup (kulüp, f=1), hikaye (hikâye, f=6), rüzgar, (rüzgâr, f=1), tabi (tabii, f=1)”

8. sınıf öğrencilerinin yanlış yazdığı sözcükler şunlardır: “bi (bir, f=1), bişey (bir şey, f=4), burdaki (buradaki, f=1), hal (hâl, f=4), hala (hâlâ, f=2), herşey (her şey, f=1), hikaye (hikâye, f=9), imkan (imkân, f=1), labaratuvar (laboratuvar, f=1), şuan (şu an, f=3), tabi (tabii, f=2)”

Birleşik sözcükler bakımından ise 5. sınıf öğrencileri (f=6) “bir çok (birçok), hiç bir (hiçbir), yada (ya da), hoş geldin (hoş geldin), Keloğlan (Kel oğlan), mafediyor (mahvediyor)”; 6. sınıflar (f=3) “hiçbir (hiçbir), bir çok, birçok, yada (ya da)”; 7. sınıflar (f=2) “bir çok (birçok), yada (ya da)” ve 8. sınıflar (f=4) ise “yada (ya da), farkedip (fark edip), hoşgeldin (hoş geldin), bir kaç (birkaç)” sözcüklerini yanlış kullanmışlardır. Bütün düzeylerde “ya da” bağlacının kullanımına dair yanlışlık saptanmıştır.

Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin noktalama kuralları yönünden yaptığı yazma hatalarına ilişkin bulgular Çizelge 5’te sunulmaktadır:

Çizelge 5. Özel Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin Noktalama Kuralları Yönünden Yaptığı Hatalar

Noktalama Kuralları ile İlgili Hatalar	5. Sınıf		6. Sınıf		7. Sınıf		8. Sınıf		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Noktanın kullanımına ilişkin hatalar	13	26,00	9	22,50	10	25,00	9	30,00	41	25,63
Virgülün kullanımına	9	18,00	7	17,50	12	30,00	8	26,67	36	22,50

ilişkin hatalar										
Noktalı virgülün kullanımına ilişkin hatalar	4	8,00	3	7,50	-	-	2	6,67	9	5,63
İki noktanın kullanımına ilişkin hatalar	5	10,00	1	2,50	5	12,50	2	6,67	13	8,13
Üç noktanın kullanımına ilişkin hatalar	3	6,00	2	5,00	2	5,00	-	-	7	4,38
Sıra noktalarının kullanımına ilişkin hatalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konuşma çizgisinin kullanımına ilişkin hatalar	-	-	1	2,50	-	-	-	-	1	0,63
Kesme işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	6	12,00	6	15,00	5	12,50	3	10,00	20	12,50
Kısa çizginin kullanımına ilişkin hatalar	2	4,00	-	-	-	-	-	-	2	1,25
Çift tırnak işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	5	10,00	4	10,00	-	-	1	3,33	10	6,25
Tek tırnak işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ünlem işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	1	2,00	1	2,50	4	10,00	2	6,67	8	5,00
Soru işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	2	4,00	6	15,00	2	5,00	3	10,00	13	8,13
Yay ayraç (parantez) işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Köşeli parantezin kullanımına ilişkin hatalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eğik çizginin kullanımına ilişkin hatalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Denden işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	50	100,00	40	100,00	40	100,00	30	100,00	160	100,00

Çizelge 5'te belirtildiği gibi Noktalama kuralları bakımından sıklıkla 5. sınıf öğrencileri Noktanın kullanımına ilişkin hatalar (f=13, %26), Virgülün kullanımına ilişkin hatalar (f=9, %18), Kesme işaretinin kullanımına ilişkin hatalar (f=6, %12); 6. sınıf öğrencileri Noktanın kullanımına ilişkin hatalar (f=9, %22,50), Virgülün kullanımına ilişkin hatalar (f=7, %17,50), Kesme işaretinin kullanımına ilişkin hatalar (f=6, %15), Soru

işaretinin kullanımına ilişkin hatalar (f=6, %15); 7. sınıf öğrencileri Virgülün kullanımına ilişkin hatalar (f=12, %30), Noktanın kullanımına ilişkin hatalar (f=10, %25), İki noktanın kullanımına ilişkin hatalar (f=5, %12,50), Kesme işaretinin kullanımına ilişkin hatalar (f=5, %12,50); 8. sınıf öğrencileri Noktanın kullanımına ilişkin hatalar (f=9, %30), Virgülün kullanımına ilişkin hatalar (f=8, %26,67), Kesme işaretinin kullanımına ilişkin hatalar (f=5, %10), Soru işaretinin kullanımına ilişkin hatalar (f=5, %10) yapmışlardır.

Bütün düzeylerde en çok Noktanın kullanımına ilişkin hatalar (f=41, %25,63), Virgülün kullanımına ilişkin hatalar (f=36, %22,50), Kesme işaretinin kullanımına ilişkin hatalar (f=20, %12,50); en az ise Konuşma çizgisinin kullanımına ilişkin hatalar (f=1, %0,63) bulgulanmıştır.

Bütün düzeylerin yazılı metinlerinde “sıra noktalar, tek tırnak işareti, köşeli parantez, eğik çizgi ve denden işareti” ile ilgili kullanımlar görülmemiştir. Metinlerde yay ayraç, konuşma çizgisi kullanılmış olmasına karşın bunlarla ilgili yanlışlık saptanmamıştır. Çift tırnak işaretine yönelik olarak genellikle tırnağın kapatılmaması, bu işaret içine alınan alıntı tümcelerin sonuna hiçbir noktalama işaretinin konulmaması veya noktalama işaretinin tırnağın dışına konulması hataya neden olmuştur.

Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinde görülen hataların en çok hangi temalar altında toplandığını gösteren bulgular Çizelge 6’da sunulmaktadır:

Çizelge 6. Özel Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin Temalar Yönünden Yaptığı Yazma Hataları

Noktalama Kuralları ile İlgili Hatalar	5. Sınıf		6. Sınıf		7. Sınıf		8. Sınıf		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Biçim ile İlgili Hatalar	214	48,86	147	39,62	116	36,36	126	41,45	603	42,11
İçerik ile İlgili Hatalar	98	22,37	112	30,19	114	35,74	101	33,22	425	29,68
Yazım Kuralları ile İlgili Hatalar	76	17,35	72	19,41	49	15,36	47	15,46	244	17,04
Noktalama İşaretleri ile İlgili Hatalar	50	11,42	40	10,78	40	12,54	30	9,87	160	11,17
Toplam	438	100,00	371	100,00	319	100,00	304	100,00	1432	100,00

Çizelge 6’da görüldüğü üzere temalar bakımından değerlendirildiğinde 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri en çok biçim ile ilgili hatalar, en az ise noktalama işaretleri ile ilgili hatalar yapmışlardır.

Bütün düzeyler dikkate alındığında ortaokul öğrencileri toplam 1432 hata yapmışlardır. Biçim ile ilgili hataların oranı %42,11, içerik ile ilgili hataların oranı %33,22; yazım kuralları ile ilgili hataların oranı %15,46; noktalama işaretleri ile ilgili hataların oranı ise %9,87’dir. Hem düzeyler bağlamından hem de bütünsel bağlamda ortaokul öğrencileri en çok biçim bakımından en az ise noktalama kuralları bakımından hata yapmışlardır. Yazma becerisi ile ilgili hataların sayısı, düzey yükseldikçe genel olarak azalma eğilimine girmiştir. Bu durum, konuların tamamlanması ve öğrencilerin yazma uygulamaları konusunda daha fazla deneyim kazanmasıyla ilişkilendirilebilir.

Özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinde görülen hataların en çok hangi alt temalar altında toplandığını gösteren bulgular Çizelge 7’de sunulmaktadır:

Çizelge 7. Özel Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin Alt Temalar Yönünden Yaptığı Yazma Hataları

Temalar	Yazma Becerisi ile İlgili Alt Temalar	Toplam	
		f	%
Biçim ile İlgili Hatalar	Harfler arasında uygun boşluğu bırakmama	24	1,68
	Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama	100	6,98
	Sözcükler arasında uygun boşluğu bırakmama	30	2,09
	Tümceler arasında uygun boşluğu bırakmama	20	1,40
	Paragraflar arasında uygun boşluğu bırakmama	16	1,12
	Başlık ile metin arasında uygun boşluğu bırakmama	16	1,12
	Başlığı doğru konumlandırmama	7	0,49
	Harfleri biçimine uygun yazmama	18	1,26
	Düzgün ve okunaklı yazmama	40	2,79
	Sayfa hizalamasına dikkat etmeme	26	1,82
	Metni iki yana yaslamama	135	9,43
	Çok büyük ya da okunamayacak kadar küçük bir puntoyla yazma	16	1,12
	Paragraf girintisini yapmama	62	4,33
	Metnin tek paragraftan oluşması	92	6,42
	Paragraf çıkıntısı yapma	1	0,07
İçerik ile İlgili Hatalar	Metnin türünü belirtmeme	21	1,47
	Metnin türünü yanlış belirtme	6	0,42
	Belirtilen türe uygun metin ortaya koymama	3	0,21
	Başlığın unutulması	88	6,15
	Başlık ile içerik uyumsuzluğu	1	0,07
	Anlatım bozukluğunun olması	15	1,05
	Ana düşüncenin belirsizliği	11	0,77
	Belirlenen konuya bağlı kalmama	2	0,14
	Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi	76	5,31
	Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme	75	5,24
	Uygun anlatım tekniklerini kullanmama	7	0,49
	Tümce veya paragraflar arasında bütünlüğün sağlanmaması	10	0,70
	Geçiş ve bağlantı sağlayan ifadelerin yanlış kullanılması	2	0,14
	Aynı sözcüğün sıklıkla kullanılması	19	1,33
	Tümce yinelenmesi	1	0,07
Yazım Kuralları ile İlgili Hatalar	Giriş, gelişme, sonuç/Serim, düğüm, çözüm bölümlerine ilişkin hatalar	49	3,42
	Metnin tamamlanmaması/eksik bırakılması	39	2,72
	Çekim eklerinin yanlış kullanımı	18	1,26
	Yapım eklerinin yanlış kullanımı	3	0,21
	Sözcüğün yanlış yazılması	59	4,12
	“De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar	50	3,49
	“Ki” bağlacının yazımına ilişkin hatalar	8	0,56
	Soru eki “mi”nin yazımına ilişkin hatalar	5	0,35
	Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar	56	3,91
	Sayıların yazımına ilişkin hatalar	29	2,03
	Kısaltmaların yazımına ilişkin hatalar	-	-
	Yer-yön adlarının yazımına ilişkin hatalar	-	-

Noktalama İşretleri ile İlgili Hatalar	Birleşik sözcüklerin yazımına ilişkin hatalar	15	1,05
	İkilemelerin yazımına ilişkin hatalar	1	0,07
	Pekiştirmeli ifadelerin yazımına ilişkin hatalar	-	-
	Noktanın kullanımına ilişkin hatalar	41	2,86
	Virgülün kullanımına ilişkin hatalar	36	2,51
	Noktalı virgülün kullanımına ilişkin hatalar	9	0,63
	İki noktanın kullanımına ilişkin hatalar	13	0,91
	Üç noktanın kullanımına ilişkin hatalar	7	0,49
	Sıra noktaların kullanımına ilişkin hatalar	-	-
	Konuşma çizgisinin kullanımına ilişkin hatalar	1	0,07
	Kesme işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	20	1,40
	Kısa çizginin kullanımına ilişkin hatalar	2	0,14
	Çift tırnak işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	10	0,70
	Tek tırnak işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	-	-
	Ünlem işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	8	0,56
	Soru işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	13	0,91
	Yay ayraç (parantez) işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	-	-
	Köşeli parantezin kullanımına ilişkin hatalar	-	-
	Eğik çizginin kullanımına ilişkin hatalar	-	-
	Denden işaretinin kullanımına ilişkin hatalar	-	-
	Toplam	1432	100,00

Çizelge 7 bulgularına göre ortaokul öğrencilerinin sıklıkla yaptığı on (10) alt tema şöyledir: Metni iki yana yaslamama (f=135), Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama (f=100), Metnin tek paragraftan oluşması (f=92) Başlığın unutulması (f=88), Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi (f=76), Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme (f=75), Sözcüğün yanlış yazılması (f=59), Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar (f=56) “De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar (f=50), Giriş, gelişme, sonuç/Serim, düğüm, çözüm bölümlerine ilişkin hatalar (f=49).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Duygu, düşünce ve deneyimlerimizi düzgün, düzenli ve anlaşılır bir biçimde ifade etmek büyük önem taşır. Eğer yazılarımızda gereken özeni gösterip düzgün ve doğru bir anlatım kullanmazsak, ne kendimizi tam anlamıyla ifade edebiliriz ne de başkalarıyla etkili bir iletişim kurabiliriz. İyi bir yazılı anlatım okul ve yaşamdaki başarı için gerekli etkenlerden biri olsa da yazılı anlatım yetersizlikleri her düzeydeki okullarımızda karşılaşılan bir sorun olmaktadır (Kavcar, 2019). Yazılı metinleri ortaya koyma beceriye dayalı uygulamaların yanı sıra hayal gücü zenginliği, yaratıcılık, biçim özgünlüğü gibi öğeleri gerektirdiğinden yazmak, yavaş ve zor gelişen bir eylemdir (Yenen Avcı, 2022).

Ayrıca zaman zaman dilin kurallarının değişmesi ve bu güncellemelerin eğitim etkinliklerine yansıtılması durumu öğrencilerin yazma uygulamalarında yerleşmiş olan bilgiler ile yeni bilgiler arasında karmaşa yaşamasına neden olmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin günlük dilde daha az kullanılan ya da Türkçeye yeni giren sözcüklerin kullanımına yönelik yaşadığı ikilemler, metnin içeriğini günümüz insanının yaşam tarzına ve beklentilerine göre biçimlendirme kaygısı yazmanın zorluk düzeyini daha da artırmaktadır. Türkçe dersinin dört temel bileşeninden biri olan yazma doğası gereği kolay edinilmeyen bir beceri olmakla birlikte hem ortaokullarda hem de özel yetenekli

öğrencilerin eğitim gördüğü bilim ve sanat merkezlerinde kazandırılması ve geliştirilmesi gereken bir kavramdır.

Bilim ve sanat merkezine devam eden özel yetenekli öğrencilerin yazma becerilerinde görülen hataları yazılı metinler aracılığıyla ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada toplam 1432 hata saptanmıştır. Bu hataların %42,11'i biçim, %33,22'si içerik, %15,46'sı yazım ve %9,87'si ise noktalama kurallarıyla ilgilidir. Bu oranlara bakıldığında öğrenciler en çok biçim ile ilgili hatalar, en az ise noktalama işaretlerine yönelik hatalar yapmışlardır.

Bütün düzeyler dikkate alındığında *biçim* bakımından en yüksek hata oranı Metni iki yana yaslamama (f=135, %22,39), sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama (f=100, %16,58), Metnin tek paragraftan oluşması (f=92; %15,26) konularına ilişkindir. Tüm düzeyler içinde Paragraf çıkıntısı yapma (f=1; %0,17) en düşük orana sahip hatadır. *İçerik* bakımından en yüksek hata oranı Başlığın unutulması (f=88, %20,71), Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi (f=76, %17,88) ve Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme (f=75, %17,65) alt temalarına dairdir. Başlık ile içerik uyumsuzluğu (f=1, %0,24), Tümce yinelenmesi (f=1, %0,24) ise tüm düzeylerin en az hata yaptığı alt temalardır. *Yazım kuralları* bakımından en çok yapılan hatalar Sözcüğün yanlış yazılması (f=59, %24,18), Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar (f=56, %22,95); “De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar (f=50, %20,49); *noktalama işaretleri* yönünden ise noktanın kullanımına ilişkin hatalar (f=41, %25,63), Virgölün kullanımına ilişkin hatalar (f=36, %22,50), Kesme işaretinin kullanımına ilişkin hatalar (f=20, %12,50)'dır. Yazım ve noktalamaya ilişkin bu bulgular çalışmada öğrencilerin genel olarak nokta eksikliği, virgül eksikliği ve virgölün yanlış kullanımına dair hatalar yaptığını belirten Sügümlü'nün (2020) bulgularıyla koşutluk göstermektedir. Bu çalışmada yazım kuralları ve noktalama işaretleri ile ilgili hataların, biçim ve içeriğe nazaran daha az olduğu ortaya konulmuştur. Buna karşın araştırmanın bulguları yalnızca alt temalar bakımından dikkate alındığında öğrencilerin yazım kuralları ve noktalama işaretleri konularında ciddi problemler yaşadığını dile getiren Uludağ'ın (2002) bulgularıyla kısmen benzerlik gösterdiğini söylemek yerinde olur.

Bozarslan (2019) araştırmasında noktalama kuralları başlığı altında öğrencilerin en çok nokta ve virgül konularında hatalar yaptığını, yazım kuralları başlığı altında ise hataların daha çok büyük harflerin kullanımı, “de” ve “ki” bağlaçları ile ilgili olduğunu belirtmiştir. Noktalama kurallarına ilişkin bulgular çalışmamızın verileriyle örtüşürken, yazım kurallarına ilişkin bulgular kısmen benzerlik göstermektedir. Büyük harflerin kullanımına ilişkin hatalar öğrencilerin sıklıkla yaptığı ikinci hata türüdür. Çalışmamız bu yönüyle Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinden yönelimle ortaokul öğrencilerinin hatalarını inceleyen ve öğretmenlerin en çok büyük harflerin kullanımı sorunu ile karşılaştığını belirten Türkyılmaz ve Kalenderoğlu'nun (2025) bulgularıyla kısmen benzerlik göstermektedir. Güler ve Mert (2020) 7. sınıf öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada yerel ağız kaynaklı hataların yanı sıra Türkçeye uygun olmayan dilsel unsurlara rastlamışlardır. Bu çalışmada hiçbir düzeyde yerel ağız kullanımına örnek gösterilecek ifade görülmemiştir. Çalışmamız bu yönüyle Güler ve Mert'in (2020) çalışmasından farklılık göstermektedir.

Arıcı (2021) Türkçe ve sınıf öğretmeni adaylarının yazılı metinlerini incelemiş ve en çok hatanın büyük harfler ile bağlaçların kullanımına ilişkin olduğunu belirtmiştir. Bu konular çalışmamızda Yazım Kuralları ile İlgili Hatalar başlığı altında yer almakta ve en çok hatanın yapıldığı ikinci ve üçüncü konu olmaktadır. Araştırmamız bu yönüyle Arıcı'nın (2021) çalışmasıyla kısmen benzerlik göstermektedir. Akbaba ve Yalçın (2016) yazma hatalarını “kelime, tümce, paragraf ve metin” olmak üzere dört başlıkta incelemişler. Ana ulamlar bakımından çalışmamızdan farklılık gösteren araştırma (2016) alt ulamlar yani değerlendirme ölçütleri ve ulaşılan sonuçlar bakımından çalışmamızla kısmen koşutluk göstermektedir.

Bütün düzeylerin yazılı metinlerinde “sıra noktalar, tek tırnak işareti, köşeli parantez, eğik çizgi ve denden işareti” ile ilgili kullanımlara rastlanılmamıştır. Metinlerde yay ayraç, konuşma çizgisi kullanılmış olmasına karşın bu konulara ilişkin yanlışlık saptanmamıştır. Çift tırnak işaretine yönelik olarak genellikle tırnağın kapatılmaması, bu işaret içine alınan alıntı tümcelerin sonuna hiçbir noktalama işaretinin konulmaması veya noktalama işaretinin tırnağın dışına konulması hataya neden olmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre, özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin en fazla biçimsel hatalar yaptığı, buna karşılık en az düzeyde noktalama işaretlerine ilişkin hatalar gerçekleştirdiği belirlenmiştir. *Biçim ile İlgili Hatalar* bakımından en çok Metni iki yana yaslamama, Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama, Metnin tek paragraftan oluşması; *İçerik ile İlgili Hatalar* bakımından ise Başlığın unutulması, Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi ve Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme hatalarını yaptıkları ortaya konulmuştur. Yazım Kuralları ile İlgili Hatalar konusunda daha çok Sözcüğün yanlış yazılması, Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar, “De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar; *Noktalama İşaretleri ile İlgili Hatalar* konusunda ise noktanın kullanımına ilişkin hatalar, Virgülün kullanımına ilişkin hatalar, Kesme işaretinin kullanımına ilişkin hatalar öne çıkmaktadır.

Bütün hatalar, tema ve alt tema ayrımı gözetmeksizin genel bir başlık altında toplandığında en yüksek orana sahip konular “Metni iki yana yaslamama, Sayfa kenarlarında uygun boşluğu bırakmama, Metnin tek paragraftan oluşması, Başlığın unutulması, Konunun yardımcı düşüncelerle zenginleştirilmemesi, Düşünceyi geliştirme yollarına yeterince yer vermeme, Sözcüğün yanlış yazılması, Büyük harflerin yazımına ilişkin hatalar, “De” bağlacının yazımına ilişkin hatalar, Giriş, gelişme, sonuç/Serim, düğüm, çözüm bölümlerine ilişkin hatalar olarak ortaya konulmuştur. Bu sonuçlardan yönelimle yazma becerisine ilişkin hataların azaltılmasına yönelik şu önerilerde bulunulabilir:

Öğretmenlere Yönelik Öneriler

- Ortaokul öğrencilerinin yazılı metinlerinde düzeyler farklı olmasına rağmen genel olarak birbirine benzer hatalar olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin her sınıf düzeyinde bu hatalar üzerinde özenle durması; düzeltilmesine ve mevcut eksikliklerin giderilmesine yönelik uygulamalı çalışmalar yapması önerilir.
- Öğretmenler, metinlerin tamamlanmasından sonra öğrencilerden kendi eserlerini değerlendirmelerini istemelidirler. Öz değerlendirme ve akran değerlendirme

süreçlerinden sonra öğretmenler, hatalara yönelik dönütleri hem sözlü olarak belirtmeli hem de hataları metin üzerinde renkli kalemle göstererek değerlendirmede bulunmalıdırlar.

- Özel yetenekli ortaokul öğrencileriyle yürütülen yazma etkinliğinde en çok biçim ile ilgili hataların görüldüğü saptanmıştır. Bu hataların giderilmesine yönelik olarak sayfa kenarlarında, harfler, sözcükler, tümce ve paragraflar arasında uygun boşluk bırakma, başlığı doğru konumlandırma, paragraf girintisi yapma... gibi biçim ile ilgili unsurları kapsayan bilgiler yazma öncesi öğrencilere açık bir şekilde belirtilmelidir. Öğretmenlerin yazma öncesi yaptığı bu hatırlatmalar hataların zamanla azalmasına yardımcı olacaktır. Ayrıca bu hataların giderilmesine yönelik olarak tür odaklı hazır şablonların da kullanılması önerilir. Böylelikle öğrenciler biçim konusunda nelere dikkat etmeleri gerektiğini hazır şablonlar üzerinde görerek daha az hata yapmaya özen göstereceklerdir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Bu çalışmada serbest yazma tekniği kullanılarak özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin yazma hataları yazılı metinler aracılığıyla ortaya konulmuştur. Benzer bir çalışma ilköğretim ve liseye devam eden özel yetenekli öğrenciler üzerinde de yapılabilir.
- Farklı bir coğrafi bölgede ve verilerin birden fazla eğitim kurumundan elde edildiği örneklem üzerinde daha kapsamlı çalışmaların yapılması önerilir.

Kaynakça

- Akbaba, R. S., & Yalçın, S. K. (2016). 6. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerinde görülen hataların sınıflandırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(3), 1320-1338.
- Akyol, H. (2012). *Programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Arıcı, B. (2021). Öğretmen adaylarının yazılı anlatım hataları. *Temel Eğitim*, 3(2), 42-50. <https://doi.org/10.52105/temelegitim.3.2>
- Aslan, S., & Akın, Y. (2025). Türkçe öğretmenlerinin gözünden yazma eğitimi: Uygulamalar, sorunlar ve çözüm önerileri. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 541-580.
- Aydın, E. (2022). Türkçe öğretmenlerinin yazma eğitimi uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1) 12-26.
- Bahşi, N., & Sis, N. (2019). Ortaokul öğrencilerinin yazma düzeyleri ve yazılarında karşılaşılan sorunlar. *Millî Eğitim*, 48(224), 181-211.
- Bostancı, E. B., & Doğan, Y. (2025). Aşamalandırılmış yazma eğitiminin öğrencilerin yazma becerisine etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1034-1061. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.177776>
- Bozarslan, Y. (2019). *5. sınıf öğrencilerinin Türkçe derslerindeki yazma çalışmaları üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Ekmekçi, S., & Kasa Ayten, B. (2022). İlkokul öğrencilerinin yazma hatalarının düzeltilmesi: Bir eylem araştırması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (31), 227-255. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1220784>

- Ertürk, E., & Küçüktepe, C. (2019). Üstün zekâlı birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma ve yazma hatalarının incelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(Özel Sayı), 393-41. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.548521>
- Fidan, M., & Çarkıt, C. (2025). Yazma eğitiminde geri bildirim: kavramsal bir çerçeve. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 96-111. <https://doi.org/10.53506/egitim.1643997>
- Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Gül.
- Güler, M., & Mert, O. (2020). Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki konuşma dili unsurlarının giderilmesine yönelik bir eylem araştırması. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 220-242.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Pegem Akademi.
- Kavcar, C. (2019). Düzgün yazmanın önemi ve yolları. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 16(2), 113-123. https://doi.org/10.1501/Egifak_00000000962
- Kavcar, C., Oğuzkan, F., & Sever, S. (2005). *Türkçe öğretimi*. Engin.
- Keskik, Y., & Başaran, M. (2025). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin ilk yazma öğretimi sürecinde yaptıkları yazım yanlışları. *Temel Eğitim*, 7(29), 42-56. <https://doi.org/10.52105/temelegitim.1677994>
- MEB (2024). Bilim ve sanat merkezleri Türkçe dersi çerçeve öğretim programı. <https://bilsem.meb.gov.tr/BLS00002>
- Özdemir, O. (2019). Yazma eğitiminde süreç, tür ve süreç-tür temelli yaklaşımların kullanımları. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 545-573.
- Soysal, T. (2022). Özel yetenekli öğrencilerin Türkçe eğitiminde yaratıcı yazma becerisi. İçinde O. Alevli (Ed.), *Özel yetenekli öğrencilerin Türkçe eğitiminde özel dil becerilerinin geliştirilmesi* (ss. 77-89). Eğiten Kitap.
- Süğümlü, Ü. (2020). Ortaokul öğrencilerinin yazma çalışmalarındaki yazım ve noktalama hatalarının belirlenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 528-542.
- Terziyan, T. L., & Demirel, G. (2020). İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin Türkçe yazım hatalarının sınıflandırılması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 708-719.
- Türkyılmaz, M., & Kalenderoğlu, İ. (2025) Türkçe öğretmenlerinin ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi, *Akademik Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi (AJESS Journal)*, 2(1), 14-27. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15213873>
- Uludağ, E. (2002). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarını uygulama beceri düzeyleri. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 97-114.
- Ünal, Ş. (2006). *Türkçe eğitimi*. Nobel.
- Yenen Avcı, Y. (2022). Özel yetenekli öğrencilerin Türkçe eğitiminde ikna edici yazma becerisi. İçinde O. Alevli (Ed.), *Özel yetenekli öğrencilerin Türkçe eğitiminde özel dil becerilerinin geliştirilmesi* (ss. 91-118). Eğiten Kitap.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yılmaz, Y. (2010). Yeni öğretim programına göre kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi. İçinde C. Yıldız (Ed.), *Yazma öğretimi* (ss. 203-276). Pegem Akademi.

EXTENDED ABSTRACT

Errors in the Writing Skills of Specially Gifted Middle School Students

Writing, one of the four fundamental components of Turkish language instruction, is a skill that is inherently difficult to acquire; therefore, it needs to be systematically taught and developed both in middle schools and in science and art centers where gifted students receive education. This study aims to reveal the errors observed in the writing skills of gifted students attending a Science and Art Center. The research was designed as a case study, and the data were collected through a “Written Text Creation Form” and a “Writing Errors Inventory.” The study group consisted of 152 middle school students (5th, 6th, 7th, and 8th grades) attending a Science and Art Center (BİLSEM) in Aydın in 2024. Of these students, 54.61% were female and 45.39% were male. Errors related to writing skills were categorized under four themes and sixty-two sub-themes. These themes and sub-themes were used both as subject areas and as evaluation criteria in identifying errors. The data were analyzed using descriptive analysis.

The analysis of the written texts revealed a total of 1,432 errors. Of these errors, 42.11% were related to form, 33.22% to content, 15.46% to spelling, and 9.87% to punctuation. These findings indicate that students made the highest number of errors in form and the lowest number in punctuation. In general, spelling and punctuation errors were less frequent than form and content errors. However, when the findings are examined at the sub-theme level, they partially overlap with the results of Uludağ (2002), who reported that students experience serious difficulties with spelling and punctuation.

No instances of the use of sequential periods, single quotation marks, square brackets, slashes, or dashes were found in the written texts at any grade level. Although parentheses and dialogue lines were used, no errors related to their use were detected. Errors related to double quotation marks were mostly caused by not closing the quotation marks, not placing punctuation marks at the end of quoted sentences, or placing punctuation marks outside the quotation marks.

According to the results, gifted middle school students made the most errors in form and the fewest errors in punctuation. The most common formal errors included not justifying the text, not leaving appropriate margins, and writing the entire text as a single paragraph. In terms of content, the most frequent errors were the absence of a title, failure to support the topic with relevant ideas, and insufficient use of idea development techniques. Regarding spelling, the most common errors involved misspelled words, incorrect use of capital letters, and errors in the use of the conjunction “de.” For punctuation, errors related to the incorrect use or omission of periods, misuse of commas, and incorrect use of apostrophes were prominent.

Based on these findings, several suggestions can be made to reduce errors in writing skills. Although the written text levels of middle school students differ, similar types of errors are observed across grade levels. Therefore, it is recommended that teachers systematically address these errors at each grade level, conduct practical activities aimed at eliminating deficiencies, and implement continuous corrective practices. In addition, students should be encouraged to evaluate their own texts after completing writing tasks.

Following self-assessment and peer assessment processes, teachers should provide feedback both verbally and by marking errors on the text with colored pens.

Since formal errors were found to be the most frequent in writing activities conducted with gifted middle school students, form-related elements—such as leaving appropriate spacing between letters, words, sentences, and paragraphs, setting proper page margins, positioning the title correctly, and creating paragraph indents—should be explicitly explained before the writing process. These pre-writing reminders provided by teachers are expected to contribute to a gradual reduction in errors over time.